

Stel je een wereld voor waarin elke persoon
vrije toegang heeft tot alle kennis.
Dat is waar wij aan werken.

Bibliotheek Vlissingen

Jose Spierts

maart 2010

Wikipedia

- De vrije encyclopedie sinds 2001
- Iedereen kan bewerken
- 21,5 miljoen artikelen in meer dan 270 talen
- Grootste en meest gebruikte referentiewerk ter wereld

In cijfers wereldwijd

- 5e plaats meestbezochte websites
- 11,1 miljard page views per maand
- 365 miljoen unieke bezoekers per maand
- 7,626 nieuwe Wikipedia-artikelen per dag

Nederlandstalige Wikipedia

- 143 miljoen page views per maand
- 600.000 artikelen

De kracht achter Wikipedia

- Vrijwilligers!
- Circa 100.000 actieve gebruikers wereldwijd
- 12,3 miljoen bewerkingen per maand
- Bijna 1 miljard bewerkingen in totaal

Maar Wikimedia is meer dan Wikipedia
alleen.

WIKIMEDIA

Wikimedia Commons

- Centrale database voor mediabestanden
- Voor alle andere projecten
- 6,1 miljoen bestanden
- Verschillende vrije licenties

Foto van het jaar 2008

Foto: Mikel Ortega, aanpassingen: Richard Bartz. CC-BY-SA 2.0

Maar ook..

Foto: NASA, publiek domein

Wiktionary

- Het vrije Wikiwoordenboek
- >7 miljoen artikelen wereldwijd
- Circa 70.000 in de Nederlandstalige versie

WikiWoordenboek
Het vrije woordenboek

Maar ook...

- Wikibooks – boeken
- Wikisource – vrij bronmateriaal
- Wikiversity – vrije leermiddelen
- Wikispecies – soortendatabank
- Wikinews - nieuwsberichten
- Wikiquote – citaten

MediaWiki

- Open source
- Software achter alle
Wikimediaprojecten
- Breed gebruikt voor wiki's

Wikimedia Foundation (WMF)

- Opgericht in 2003
- +/- 30 medewerkers
- San Francisco
- Beheer projecten
- Ontwikkeling software
- Inkomsten uit donaties

Chapters

Chapters zijn Wikimedia-organisaties op nationaal niveau.

Erkend door de Wikimedia Foundation maar onafhankelijke rechtspersonen.

Chapters

- 27 erkend door WMF en aantal groeit snel
- Lokale dimensie voor doelen van WMF
- Samenwerking (online, chapters meeting)
- Ontwikkeling en professionalisering

Wikimedia Nederland

- Opgericht in 2006
- Vrijwilligers!
- Leden en donateurs
- Ambitie en groei
- 5 speerpunten

Techniek

We dragen bij aan de techniek die
verzameling en ontsluiting van kennis
mogelijk maakt

Bijvoorbeeld door..

- Het ontwikkelen van betere software voor publieksacties
- Het ondersteunen van translation rallies
- CoSyne
- Testruimte voor vrijwilligers

Gemeenschap

We investeren in de vrijwilligers achter de projecten

Bijvoorbeeld door..

- Gezelligheidsbijeenkomsten
- Inhoudelijke bijeenkomsten
- Workshops
- Kleine subsidies

Foto: Quistnix! CC-BY-SA 2.0

Outreach

We maken meer mensen bekend met de idealen van Wikimedia en moedigen hen aan er zelf aan bij te dragen

Bijvoorbeeld door..

- Communicatie / pers
- Samenwerking met bibliotheken :-)
- Missie uitdragen in maatschappelijk debat
- Fotoprojecten

Marlies Bouten CC-BY-SA

Content

We werken samen met (culturele) instellingen om waardevolle collecties vrij beschikbaar te maken, in het bijzonder voor de Wikimediaprojecten

Kwaliteit én kwantiteit

- Bundesarchiv
- Tropenmuseum
- Nationaal archief / Spaarnestad
- Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed
- etc.

Organisatie

We versterken onze organisatie om onze idealen steeds beter te kunnen verwezenlijken

Wikimedia ondersteunt de projecten en draagt de idealen uit, maar heeft geen zeggenschap over de inhoud.

Inhoud wordt door de gemeenschap bepaald.

Wisdom of the crowd

Hoe?

Samenwerking en overleg!

Overlegstructuur

- Overlegpagina's – algemeen en per artikel
- Controle van nieuwe artikelen en bewerkingen
- Nominatielijsten voor verwijdering
- Volglijsten
- Bewerkingssamenvattingen
- Gekozen moderatoren etc.

Moderatoren als de conciërges van de projecten.

Speciale bewerkrechten voor onderhoud worden door de gemeenschap toegekend.

Wikipedia kent geen wetten van Meden en
Perzen...

maar wel spelregels.

Samengevat in 5 zuilen

1. Wikipedia is een encyclopedie
2. Wikipedia heeft een neutraal standpunt
3. Wikipedia bevat vrije inhoud
4. Wikipedia heeft een gedragscode
5. Wikipedia heeft geen harde regels

1. Wikipedia is een encyclopedie

...en dus niet de plek voor:

Reclame, zelfpromotie, trivia, eigen meningen, ervaringen, “groetjes van” etc.

Daarbij zijn van belang..

- “Encyclopedische relevantie”
- Geen origineel onderzoek
- Verifieerbaarheid

2. Neutraal standpunt

- Verschillende meningen mogen wel worden beschreven
- Verifieerbaarheid als wapen
- Overleg, overleg, overleg

3. Vrije inhoud

- Alle tekst beschikbaar onder CC-BY-SA en GFDL licentie
- Voel je vrij en ga je gang – maar dat doen anderen ook
- Inhoud die niet “vrij” is wordt verwijderd

4. Gedragscode

- Motto: ga uit van goede wil!
- Respect en beleefdheid
- Blijf kalm – ook bij onenigheid
- “Don't bite the newbees”
- Zoek altijd het overleg

Wikipedianen zijn mensen

- 'Bewerkingsoorlogen'
- Onvriendelijkheid
- Wikistress
- Arbitragecommissie

5. Geen harde regels

- Weer: voel je vrij en ga je gang
- Alle versies van artikelen worden bewaard dus per ongeluk iets stukmaken kan niet

Uitdaging!

Bewerkbaarheid vs. betrouwbaarheid

Iedereen mag bewerken

Registreren is niet vereist: iedereen kan
direct bewerken

IP-adres ter identificatie

Problemen

- Goede wil maar gebrek aan kennis van de spelregels (encyclopediciteit, vorm etc.)
- Vandalisme
- Spam

Bescherming van de inhoud

- Iedereen kan “foute” bewerkingen terugdraaien
- Beveiliging van pagina's (moderatoren)
- Blokkade van accounts of IP-adressen (moderatoren)

De Verkeerde Versie

WAARSCHUWING

DIT IS DE VERKEERDE VERSIE.
MODS WORDT VERZOCHT
EEN ANDERE VERKEERDE
VERSIE TERUG TE ZETTEN.
ALVAST BEDANKT!

Betrouwbaarheid

- Wisdom of the crowd vs. experts
- *Nature* onderzoek 2005: vergelijkbaar met Encyclopædia Britannica
- Verantwoord omgaan met de informatie: mediawijsheid

Uitdaging!

Het bereiken en activeren van nieuwe doelgroepen.

De gemiddelde Wikipediaan is man, jong, blank, hoog opgeleid en heeft interesse in techniek.

Drempels

Slechts een klein deel van de bezoekers zet de stap naar bewerken.

Een nog kleiner deel blijft ook actief.

Drempels

- Bewustwording van bewerkbaarheid
- Uitnodigen en overhalen
- Handvatten om te beginnen
- Gebruiksvriendelijkheid software
- Begrip van de spelregels

Uitleg vereist

- Het idee achter vrije licenties: geen verlies van auteursrecht
- Het concept van “samen schrijven” - je tekst is niet van jou
- De discussie over encyclopedische waarde

Initiatieven WMF

- Usability initiative
- Outreach wiki
- Bookshelf project

Stel je een wereld voor waarin elke persoon
vrije toegang heeft tot alle kennis.

Dat is waar wij aan werken.

<http://www.wm nederland.nl>
jose@wm nederland.nl

Alle afbeeldingen afkomstig van Wikimedia Commons.
De logo's van Wikimedia en Wikimediaprojecten zijn beschermd.

